

BEN DE ÇOCUKTUM

Aziz Nesin

Öykü Aziz Nesin'in doğumundan başlayarak, onbir yaşına kadar kendi yaşam öyküsünü konu alan eserde, Nesin'in anne, baba, kız kardeş ve kendisinden meydana gelen ailesinin hayatı anlatılır. Savaş yıllarının bitimine rastlayan doğumunda, ülke hala büyük bir sefalet ve yokluk içindedir. Nesin'in ailesi de oldukça fakir bir ailedir. Her zaman yoktan var etmenin, olanı değerlendirmenin ve tasarruflu yaşamın zorunlu olduğu dönemde; Nesin ailesi var oluş mücadelesi vermektedir. Anne ve babası gururlu insanlardır, fakir oldukları aşikardır, fakat yine de Aziz'in bayramlarda diğer komşu çocukları ve akrabalar gibi harçlık toplaması, aile dışında herhangi birinden bir şey alması kati suretle yasaklanmıştır. Oğullarının akranları gibi dışarda top oynamasına, bilye oynamasına dahi müsaade etmezler. Özellikle babası, Cumhuriyet'in gelmesinden rahatsız olan, hurafelere inanan bir adamdır. Aziz'in oyun gibi gereksiz şeyler yerine, iyi dini temel almasına, vakitlerini hadis ve sure ezberleyerek geçirmesine dikkat eder. Annesi ise Aziz'in aklının erdiği dönemlerde verem hastalığına yakalanmıştır. Parasız olmasına rağmen babası, şartlarını zorlar, tüm duydukları tedavi yöntemlerine ve hekimlere baş vurur. Aziz'in severek baktığı bir tavuk sayesinde yumurta satmaya başlarlar ve biraz para sahibi olurlar. Aziz'in arkadaşı olmamasından ve terbiyesinden ötürü sosyal ilişkileri zayıftır, yanına yaklaşan her çocuktan dayak yemektedir. Ancak, çevredeki insanların telkinleri ile insanlarla nasıl başa çıkacağını öğrenir.

Temalar

Gururlu Olmak Nesin Ailesi'nin fakirliği aşikardır, fakat onlar bu durumu çevrelere yansıtmak istemezler. Herhangi birinden bedelsiz bir şey almayı ayıp sayarlar. Nesin eserinde, ailesinin şıladığı haysiyet meselesinin para ile alakalı olmadığını ve önemini vurgular.

Sevgi Eserde ciddi olarak ekonomik sıkıntılar içindeki ailenin mücadelesi işlense de ailenin birbirlerine olan sevgi bağı anlatılır.

Kişiler

Aziz Ailesini çok seven terbiyeli bir çocuktur. Sokakta gördüğü komşu çocukları ile arasında ciddi bir fark olmasından dolayı mahcubiyet hisseder. Hatta bu kendisi için yıllar sonra aşabileceği bir aşağılık duygusu meydana getirmiştir. Oldukça duygusal yapıdadır, sık sık ağlar. Ailesinin ekonomik durumundan ve aile terbiyesinden ötürü çok tutumludur, kendisinde olmayan şeylere heves etmez, tok gözlüdür. Kavgayı sevmese de, çevresindeki terbiyesiz ve gaddar çocuklar yüzünden kendini hep kavgada bulur.

Baba Nesin'in babası çok fakir bir adamdır. Fakirlik kendisinde ailesine karşı bir mahcubiyet haline gelmiştir. Ne var ki, bu duygunun geri dönüşümü, annesine öfke olarak tesir eder. Son derece gururludur, kimseden bir şey alınmasına müsaade etmez. Ancak, hurafelere inanan cahil bir adamdır.

Anne Çilekeş, sefalet içinde nasıl yaşayacağını öğrenmiş bir kadındır. Çocuklarına ve ailesine karşı sevgi doludur. Ancak, Aziz henüz ilkokul öğrencisiyken verem hastalığına yakalanır. Son yılları hep yatalak geçer.

Aziz (Utangaç)

Karakter Aziz, komşu çocukları ve akranları ile oynamasına izin verilmeyen, yalnız bir çocuktur. Ailesi içinde sınırlı bir hayatı vardır. Yaşadığı yoksulluktan ve giysilerinden ötürü utangaçlık, mahcubiyet içerisindedir, fakat bunu asla ailesine belli etmez. Sadece, duygusal yapısını sık sık ağlayarak gösterir. Ailesinin gururlu olduğunu, nelere ne kadar izin vereceklerini yaşı küçük olmasına rağmen gayet iyi öğrenmiştir.

Aktiviteler Akranları ve diğer komşu çocuklarıyla oyun oynaması yasak olan Aziz, zamanının çoğunu dini derslerle çalışarak geçirir. Evde annesine yardım eder, sakadan daha az su almak için eve sık sık su taşır. Babası ve annesinin yanında çarşı pazarda gider. Sokaktaki hayvanlarla oynar.

ÖRNEK ANILAR

Gururlu Henüz çocuk yaşta olmasına rağmen aziz gururludur. Özellikle çevresinde başka insanlar varken kötü hadiseler yaşarsa gururu çok etkilenir. "Dememle suratımda bir tokat şakladı. Babam bunu nasıl yapmıştı!

Dövmek değil, beni azarlamazdı bile.. Bir kızgınlık tepkisiyle birden suratıma tokadı indirmişti. Başkasının yanında ağlanmaz, gözyaşını hiç kimse görmeyecek. Çok kötü bozuldu, ama babam daha çok bozulmuştu.”

Duygusal / Sulugöz Aziz, iç dünyasını anne ve babasının yanında bile belli edemeyecek kadar gururludur,fakat, duygusal ve sulugözlü bir çocuktur. “Annemle babam birden yabancılaşıyor. Boğazıma yumruk gibi düğüm oturuyor. Ah, bir kalkıp da helaya kadar gidebilsem. Oda kapısının hemen soluna bitişik hela, benim ağlama yerim, orda ağlarım gizli gizli... Ağlarım, ağlarım, sonra ağladığım belli olmasın diye su dolu paslı tenekenin musluğunu açar, iyice yıkarım yüzümü.”

Utangaç Ailesinin verdiği terbiye, arkadaşsız yalnız büyümenin tesiri ile Aziz oldukça utangaç bir çocuk haline gelmişti. “Bana bayram parası almak, para almak için el öpmek kesinlikle yasaklanmıştı. Yalnız evimize gelenlerin ellerini öperdim. Ama onların verdikleri paraları da almazdım. Ben, uzanan elden para almayınca, avucunda para tutan adam bozum olur, almam için üstelerdi. Onların bozum oluşundan ötürü, suçluymuşum gibi utanırdım.”

Tokgözlü/ Terbiyeli Ne kadar yoksulluk içinde yaşalar da Aziz, kendisinde olmayan şeylere imrenmeyen tok gözlü bir çocuktur. “ Annem öğretmişti; para istemek ayıp, sokaktan geçen satıcıdan bişey alınmasını istemek terbiyesizlik, arkadaşının yediğine imrenip ondan istemek, annemle birlikte giderken bişey istemek, hele tutturmak, çok çok ayıp...”

Tutumlu Yaşadığı zor koşullardan Aziz'in tutumlu olmaktan ziyade bir çaresi yoktur fakat Aziz, ileri yaşlarında da daima müsrifliği sevmeyen bir insan olmuştur. “Yerde bir topluiğne görsem eğilir alırım hala... Yanmış kibrit çöplerini bile evde atmam; bunlar toplanıp bir işe yaramalı, hiç olmazsa ocakta, sobada yanmalıdır. Hiçbişey, kesinlikle ziyan edilmemelidir.”

Uzlaşmacı Aziz, kavga etmeyi bilmeyen sakin bir çocuktur, küçük yaşlarında bu özelliğinden dolayı mahallenin çocukları O'nu dövmeyi alışkanlık haline getirmişlerdi. “Oldum olasıya kavgacı insan değilimdir, hiç değilse kavgayı ben çıkarmam. Ama üstüme bulaşan kavgadan da geri durmam... Oysa beni çok kişi kavgacı bilir. Yazarlığımda da kavgacı olmadım. Çok çetin kalem kavgalarına, şiddetli tartışmalara çok girdim, ama o kavgaların hiçbirini ben çıkarmadım. İlk saldırı benden gelmedi.”

Baba (Ciddi)

Karakter Nesin Ailesi'nde Türk toplumunun çoğunluğu gibi, kuralları koyan, ailenin tavrını ve tarzını belli eden baba figürüdür. Baba, gurur, haysiyet, dürüstlük, ciddiyet gibi kavramlara çok değer verir. Yaşanılan çekirdek aile içindeki zorluklar, her ne kadar aşikar olsa da, belli edilmez. Hatta, bazen, yaşanılanların sorumluluğunun kendisinde olduğunu bilerek, gizli mahcubiyet yaşar, özellikle, bayram günleri gibi maddiyatın maneviyatla birleştiği zamanlarda, hırçın, kavgacı tabiata bürünür. Aziz'i babasında en çok rahatsız eden huy; çok pazarlıkçı olmasıdır. Ayrıca, Aziz sonradan, olgun dönemlerinde anlayacaktır ki, babasının temel dini eğitimin altında ciddi şekilde hurafeler, okumadan araştırmadan inançlar vardır.

Aktiviteler İşten arta kalan zamanlarını evinde geçirir. Aziz'in hatırladığı çok cigara içmesi ve namaz kılmasıdır. Ara ara ailesini eş dost evlerine götürür. Kendi evlerindeki zamanını ise çocuklara dışardan satın almamak için bacadan topladığı isle mürekkep yapmakla, tavuklara bakmakla geçirir.

ÖRNEK ANILAR

Pazarlıkçı Yaşam koşulları ve kendi tabiatı gereği Aziz'in babası uzun uzun pazarlık ederdi. “Çok pazarlık ederdi. Sıkılırdım, utanırdım onun pazarlığından. Çekişe çekişe pazarlık etmeden onun bir demet maydonoz aldığını bile bilmiyorum. Pazara gidince, bütün satıcıları pazarlık ederek birbir dolaşırdık, saatler sürerdi pazarlık. Pazarlığa başlarken, alacağı malın gerçek değerini bilmezdi. Satıcı kaç kuruş derse desin, fiyat kırılacak, yarısından daha az fiyat verilecek.”

Ciddi Aziz, babasının ciddiyetten uzak olduğunu hiç görmemiştir. Şaka bile yapmayan babası, ilk kez şaka yapınca Aziz oldukça şaşırmıştır. “ Babam doğrusunu söyler, çünkü şakadan hoşlanmaz, hiç alay etmesini sevmez, çok ciddi adamdır.”

Utangaç Ailesini arzu ettiği koşullarda yaşatamayan babası, bu durumda bir utangaçlık, mahcubiyet içindedir. “ O akşam babam eve çok geç gelecektir. Oysa başka zamanlar, akşam ezanı okunurken evdedir. O akşam neden geç geldiğini, büyüdükçe sonraları anlayacağım. Çocuğuna, karısına bayramlık alamamanın utancındır bunun nedeni. Bu utanç, erkeklik öfkesine dönüşecek ve eve gelince hiç yoktan anneme kızacaktır.”

Cahil Babası, hurafelere inanan, sorgulamayan, çocuklarını da hurafeler etkisinde büyütmeye çalışan aslında

cahil bir adamdı. “ Çocukluğumun tek mutlu geçen gününün anıları olan cigara kağıdı kaplarıyla zıpızıpları ertesi gün babam bulup attı. Bana da ' Oğlum dedi, top oynamayacaksın, zıp zıp oynamayacaksın. Yezitler, Hazret- i Ali Efendimizi şehit edip, gövdesinden ayırdıkları mübarek başını ayaklarıyla vurarak birbirlerine atmışlar; ayaktopu ordan kalmıştır. Parmaklarını da kesip mile oynamışlar. Top ve mile oyunu günahdır. Oyun da ne oluyor, otur derslerine çalış, unuttuğun sureleri ezberle!...”